



**Programu Wychowawczo-Profilaktycznego**  
**Publicznej Szkoły Podstawowej**  
**z Oddziałami Integracyjnymi nr 7 w Stalowej Woli**

*Program zaopiniowany przez Radę Rodziców, 18 września 2024 r.*

**Podstawa prawna:**

- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.*
- *Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526),*
- *Rozporządzenie MEN z 12 sierpnia 2020r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach,*
- *Statut Szkoły.*

*Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”*

*-(art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).*

*Profilaktyka rozumiana jest jako zapobieganie pojawieniu się i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów, określanych jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować. system działań wzmacniających lub podtrzymujących pozytywne postawy uczniów w toku wychowania. Realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły*

## **WSTĘP**

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb środowiska lokalnego. Ma służyć ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pozyskaniu rodziców do współpracy w dziedzinie profilaktyki domowej.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szerokokorozumianego sukcesu.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, doradcą zawodowym, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące
<ul style="list-style-type: none"> <li>- spora część ankietowanych uczniów deklaruje, że nie zawsze czuje się w szkole bezpiecznie, a atmosferę w szkole oceniają jako zadowalającą,</li> <li>- tylko połowa ankietowanych uczniów twierdzi, że nauczyciele wspierają ich w rozwoju. Pozostali twierdzą, że nie mają zdania lub nie są tym wsparciem objęci, że nie uczestniczyli również w zajęciach poświęconych ich zdrowiu psychicznemu, dobremu samopoczuciu,</li> <li>- rodzice deklarują, że nie do końca mają pełną orientację co do tego czy ich dzieci uczestniczyły w różnych zajęciach i programach profilaktycznych.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zarówno nauczyciele jak i rodzice uważają, że szkoła wspiera uczniów w rozwoju emocjonalnym i osobistym, a także dba o promowanie zdrowego stylu życia,</li> <li>- zarówno nauczyciele jak i rodzice atmosferę w szkole określają jako dobrą,</li> <li>- nauczyciele zwracają dużą uwagę na zapewnienie bezpieczeństwa i opieki uczniom zarówno podczas zajęć szkolnych jak i wyjść pozaszkolnych, wycieczek, - rodzice również deklarują, że szkoła dba o bezpieczeństwo ich dzieci zarówno podczas zajęć, jak i wszelkich wyjść i wycieczek czują się w pełni bezpiecznie,</li> <li>- zarówno nauczyciele jak i rodzice dobrze oceniają współpracę pomiędzy sobą, jak również jasność i szybkość przepływu informacji pomiędzy nimi,</li> <li>- rodzice uważają, że mają możliwość wyrażania opinii i sugestii dotyczących funkcjonowania ich dziecka w szkole</li> <li>- Plany pracy wychowawców, pedagoga, pedagogów specjalnych, psychologa uwzględniają większość działań wynikających z PROGRAMU WYCHOWAWCZO–PROFILAKTYCZNEGO,</li> <li>- Uczniowie w kwestiach spornych skorzystać będą mogli z pomocy Szkolnego Klubu Mediacyjnego, który w bieżącym roku szkolnym rozpoczął działalność na terenie naszej szkoły.</li> </ul>

### **Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025**

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.
3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
6. Wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi.
7. Praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

### **DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI**

Integracyjny system kształcenia i wychowania polega na maksymalnym włączeniu dzieci niepełnosprawnych w życie szkoły i umożliwieniu im dorastania i nauki w gronie zdrowych rówieśników.

Integracja nie dotyczy tylko dzieci niepełnosprawnych. Szkoła traktuje ją także jako wdrażanie dzieci sprawnych do zrozumienia potrzeb i trudności ich niepełnosprawnych rówieśników.

**Celem szkoły w tym zakresie jest:**

1. Stworzenie optymalnych warunków edukacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych, służących pełnemu rozwojowi psychicznemu, społecznemu i intelektualnemu wszystkich uczniów szkoły.
2. Umożliwianie aklimatyzacji uczniów w nowoutworzonej integracyjnej klasie pierwszej.
3. Poszerzanie wiedzy i rozwijanie empatii wszystkich uczniów w zakresie wspólnego funkcjonowania w szkole z uczniami niepełnosprawnymi.
4. Przeciwdziałanie przejawom niezrozumienia potrzeb rówieśników i nietolerancji wśród uczniów.
5. Rozwijanie umiejętności korzystania przez wszystkich uczniów z różnorodnych form zajęć pozalekcyjnych, zgodnie z własnymi potrzebami rozwojowymi.

**MODEL ABSOLWENTA:**

1. **Samodzielny**- daje sobie radę w domu i szkole. Pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych ludzi.
2. **Twórczy**- stara się rozwiązywać napotkane problemy; naukę traktuje jak coś naturalnego. Ma określone zainteresowania, którym poświęca swój czas i stara się je rozwijać.
3. **Uczciwy** – mówi prawdę, szanuje cudzą własność, dotrzymuje słowa.
4. **Odpowiedzialny**- gotów ponosić konsekwencje swoich czynów. Jeżeli trzeba, zwraca się o pomoc do osób z najbliższego otoczenia. Działając w grupie, poczuwa się do odpowiedzialności za efekty jej pracy; postępuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny.
5. **Ciekawy świata**- zdobywa wiedzę i umiejętności, korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata. Jest aktywny umysłowo.
6. **Tolerancyjny**- rozumie różnice między ludźmi, w każdym stara się dostrzec coś dobrego i zrozumieć go.
7. **Szanuje godność innych**- jest zawsze w stosunku do innych osób, nie stosuje przemocy, nie wyśmiewa się ze słabszych.
8. **Szanuje prawo**- przestrzega statutu i regulaminów szkoły, innych zasad ustalonych przez organa szkoły; przestrzega prawa i zasad ustalonych przez odpowiednie instytucje w mieście i kraju.
9. **Obowiązkowy i punktualny**- dotrzymuje terminów, sprawnie planuje swoje zajęcia. Szanuje czas swój i innych.

### **ZAŁOŻENIA PROGRAMU:**

1. Wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
2. Wszystkie zajęcia szkolne uwzględniają założenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.
3. Nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci; umożliwiają poznawanie świata w jego jedności i złożoności; wspomagają samodzielność uczenia się; inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć; rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywację do dalszej edukacji.

### **FORMY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH**

- 1) zajęcia edukacyjne,
- 2) godziny wychowawcze,
- 3) zajęcia pozalekcyjne,
- 4) wycieczki,
- 5) imprezy i uroczystości klasowe, szkolne, środowiskowe.

### **METODY PRACY WYCHOWAWCZEJ:**

- 1) gry i zabawy,
- 2) dyskusje,
- 3) dramy,
- 4) twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna,
- 5) metoda projektów,
- 6) symulacje,
- 7) warsztaty,
- 8) treningi umiejętności,
- 9) rozmowy, pogadanki.

## ZADANIA WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

### Dyrektor:

- 1) dba o prawidłowe funkcjonowanie Szkoły, poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej,
- 2) koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawcze w Szkole,
- 3) stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- 4) czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

### Nauczyciele:

- 1) wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- 2) wyposażają uczniów w wiedzę niezbędną do postępowania (na czas pandemii) w zakresie ochrony zdrowia oraz zdalnego nauczania.
- 3) kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie,
- 4) reagują na sygnały zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci,
- 5) wychowują dzieci zgodnie z zasadami zdrowego stylu życia.
- 6) podejmują działania, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych takich jak przemoc czy używki,
- 7) zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w Szkole i poza jej terenem, w czasie wycieczek.

### Wychowawcy klas:

- 1) poznają uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymują stały kontakt z rodzicami, organizują spotkania, wspierają i wspomagają rodziców w działaniach wychowawczo-opiekuńczych,
- 2) integrują zespół klasowy,
- 3) rozwiązują indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy,
- 4) interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, wspólnie z pedagogiem badają przyczyny opuszczania przez uczniów zajęć szkolnych,
- 5) wspierają uczniów podczas pojawiania się sytuacji trudnych, także tych spowodowanych następstwem pandemii COVID 19,
- 6) wdrażają uczniów do samorządności i demokracji (wybór i działalność samorządu klasowego, wypełnianie poszczególnych funkcji klasowych),
- 7) propagują zasady kulturalnego zachowania,



- 8) troszczą się o zdrowie uczniów, w szczególności poprzez wdrażanie ich do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza szkołą,
- 9) czuwają nad wszechstronnym rozwojem osobowym ucznia oraz przygotowują go do samodzielnego funkcjonowania poprzez wzmocnienie postawy odpowiedzialności,
- 10) utrzymują kontakt z rodzicami wychowanków, systematycznie informują o postępach ich dzieci, włączają rodziców w życie szkoły i dążą do uzgodnienia wspólnych zasad wychowania,
- 11) wspólnie z podopiecznymi dokonują ewaluacji i oceny rezultatów działań wychowawczych,
- 12) pomagają poznać mocne i słabe strony ucznia w celu planowaniu rozwoju wychowanka.

### **Rodzice:**

- 1) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- 2) współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- 3) czuwają nad tym, aby dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny,
- 4) utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem,
- 5) biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych, promocji zdrowego stylu życia oraz ograniczenia zachowań ryzykownych; takich jak przemoc czy używki,
- 6) ściśle współpracują w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa w czasie pandemii,
- 7) rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

### **Pedagog szkolny:**

- 1) rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- 2) określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- 3) organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) podejmuje działania wychowawcze wynikające z programu wychowawczego szkoły,
- 5) wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczego szkoły,
- 6) działa na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- 7) dokonuje bieżącej analizy sytuacji wychowawczej w szkole oraz systematycznie przekazuje informacje na ten temat radzie pedagogicznej,

- 8) kontroluje spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- 9) utrzymuje stałą współpracę z wychowawcami klas.

**Pracownicy niepedagogiczni:**

- 1) reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy,
- 2) wyrażają swoją opinię na temat oceny zachowania uczniów,
- 3) wspomagają nauczycieli w realizowaniu działań wychowawczych.

**Rada rodziców:**

- 1) reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy Szkoły,
- 2) współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w opracowaniu Programu Wychowawczo – profilaktycznego Szkoły

**Samorząd uczniowski:**

- 1) inspiruje i organizuje życie kulturalne i intelektualne na terenie Szkoły,
- 2) reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- 3) propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji.

## **WSPÓLPRACA Z RODZICAMI**

**Cele współpracy:**

- 1) zwiększenie zaangażowania rodziców w realizowanie edukacyjno-wychowawczych zadań szkoły, wzbudzenie w nich poczucia odpowiedzialności za efekty kształcenia i wychowania oraz włączanie ich w życie placówki,
- 2) pedagogizacja, wspieranie rodziców w realizacji funkcji wychowawczej i opiekuńczej,
- 3) poznawanie oczekiwań rodziców w stosunku do placówki, do której uczęszczają ich dzieci,
- 4) podejmowanie wspólnych działań na rzecz szkoły i środowiska lokalnego.

**Formy współpracy:**

- 1) zebrania ogólne i klasowe,
- 2) spotkania indywidualne z wychowawcą, nauczycielami poszczególnych przedmiotów i dyrektorem,

- 3) spotkania ze specjalistami i warsztaty dla rodziców planowane w miarę potrzeb,
- 4) imprezy szkolne i klasowe, uroczystości,
- 5) dni otwarte szkoły, lekcje otwarte,
- 6) kontakty telefoniczne, korespondencja, materiały dla rodziców.

### Harmonogram współpracy:

Termin	Zadanie i sposób realizacji
Wrzesień	Zebrania klasowe 1) zapoznanie rodziców z najważniejszymi dokumentami szkoły i obowiązującymi w szkole regulaminami, 2) wybory do rady rodziców, 3) przekazanie najważniejszych informacji na temat spraw bieżących oraz organizacji pracy szkoły. 4) zapoznanie rodziców ze szkolnym systemem oceniania, z wymaganiami edukacyjnymi niezbędnymi do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i zachowania, z możliwościami dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów, 5) zaplanowanie pracy wychowawczej oraz ustalenie harmonogramu imprez klasowych, 6) przeprowadzenie rozmów mającej na celu zbadanie oczekiwań rodziców wobec szkoły oraz poznanie ich kompetencji i umiejętności, które mogą okazać się przydatne we współpracy ze szkołą
Listopad	1. Zebrania klasowe – przekazanie rodzicom informacji o ocenach z zajęć edukacyjnych i zachowania, o postępach i trudnościach w nauce, problemach wychowawczych. 2. Konsultacje indywidualne z nauczycielami przedmiotów. 3. Zaplanowanie uroczystości i imprez klasowych.
Grudzień	1. Przekazanie rodzicom informacji o przewidywanych w klasyfikacji śródrocznej ocenach z zajęć edukacyjnych i zachowania uczniów.
Styczeń	1. Podsumowanie semestru, informacje na temat spraw bieżących i związanych z organizacją pracy szkoły. 2. Zapoznanie rodziców z wynikami klasyfikacji semestralnej, poinformowanie ich o skutkach uzyskania ocen niedostatecznych z zajęć edukacyjnych oraz oceny nagannej zachowania, ustalenia dotyczące pracy w drugim semestrze. 3. Konsultacje indywidualne z nauczycielami przedmiotów

<b>Termin</b>	<b>Zadanie i sposób realizacji</b>
Luty/marzec	1. Spotkanie ze specjalistą poświęcone radzeniu sobie z problemami wychowawczymi – spotkania będą organizowane w miarę potrzeb, szczegółowa tematyka spotkania będzie wynikać z oczekiwań i propozycji zgłaszanych przez rodziców.
Kwiecień	1. Dzień otwarty w szkole. 2. Konsultacje indywidualne z nauczycielami przedmiotów
Maj	1. Zebrania klasowe – przekazanie rodzicom informacji o planowanych ocenach z zajęć edukacyjnych i zachowania, omówienie bieżących spraw. 2. Konsultacje indywidualne z nauczycielami przedmiotów. 3. Organizacja Pikniku Rodzinnego.

## **TREŚCI WYCHOWACZO-PROFILAKTYCZNE**

### **I ETAP EDUKACYJNY: klasy I–III. Edukacja wczesnoszkolna**

<b>OBSZAR</b>	<b>ZADANIA DO REALIZACJI, klasy I - III</b>
<b>Zdrowie-</b> edukacja zdrowotna	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;</li> <li>2) zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;</li> <li>3) przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;</li> <li>4) kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;</li> <li>5) rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;</li> <li>6) kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;</li> <li>7) uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;</li> <li>8) kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.</li> </ol>

OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI, klasy I - III
<p><b>Relacje</b> – kształtowanie postaw społecznych</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;</li> <li>2) rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;</li> <li>3) kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;</li> <li>4) kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;</li> <li>5) przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;</li> <li>6) zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;</li> <li>7) rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.</li> </ol>
<p><b>Kultura</b> – wartości, normy, wzory zachowań</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się;</li> <li>2) kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;</li> <li>3) kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;</li> <li>4) kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;</li> <li>5) kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań</li> <li>6) w celu zapobiegania dyskryminacji;</li> <li>7) inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;</li> <li>8) przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;</li> </ol>

<b>OBSZAR</b>	<b>ZADANIA DO REALIZACJI, klasy I - III</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>9) przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;</li> <li>10) wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;</li> <li>11) kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;</li> <li>12) kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;</li> <li>14) kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.</li> </ul>
<p><b>Bezpieczeństwo</b> – profilaktyka zachowań problemowych (ryzykownych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>1) zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;</li> <li>2) kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów;</li> <li>3) przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;</li> <li>4) przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;</li> <li>5) kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.</li> </ul>

## TREŚCI WYCHOWACZO-PROFILAKTYCZNE do realizacji podczas godzin do dyspozycji wychowawcy

### II ETAP EDUKACYJNY - klasy IV–VIII

OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII
<b>Zdrowie- edukacja zdrowotna</b>	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p> <p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu</p>

OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII
				dojrzewania.	dbania o zdrowie psych.
<b>Relacje – kształtowanie postaw społecznych</b>	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
<b>Kultura – wartości, normy, wzory</b>	Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu	Rozwijanie zainteresowań i pasji	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności	Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu	Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz



OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII
zachowań	<p>człowieka.</p> <p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>uczniów.</p> <p>wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>	<p>rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>
<b>Bezpieczeństwo</b> – profilaktyka zachowań problemowych (ryzykownych)	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na</p>	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p> <p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności</p>

OBSZAR	ZADANIA DO REALIZACJI				
	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	KLASA VII	KLASA VIII
	<p>technologii informacyjnych.</p> <p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi..</p>	<p>motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p> <p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu..</p>	<p>emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>seksualnym.</p> <p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu podstawy negocjacji i mediacji .</p>

**Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki  
zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego**

**ZDROWIE – edukacja zdrowotna**

Przedmiot	Wymagania szczegółowe
Edukacja wczesnoszkolna	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia;</li> <li>- ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka;</li> </ul>

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej;</li> <li>- posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia;</li> <li>- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby;</li> <li>- wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywa nie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;</li> <li>- przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia;</li> <li>- ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet;</li> <li>- ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;</li> </ul>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;</li> </ul>
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> <li>- analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej;</li> <li>- uzasadnia konieczność ochrony przyrody;</li> <li>- opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;</li> </ul>
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia;</li> <li>- opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej;</li> <li>- opisuje zasady zdrowego odżywiania;</li> <li>- przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży;</li> <li>- przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach;</li> <li>- omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;</li> <li>- wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ;</li> <li>- omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny;</li> <li>- wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni;</li> </ul>

Przedmiot	Wymagania szczegółowe <i>Uczeń:</i>
WOS	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;</li> <li>- rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych;</li> <li>- podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im;</li> <li>- przedstawia różne formy zachowań asertywnych;</li> </ul>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu;</li> <li>- doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie;</li> <li>- poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;</li> </ul>
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;</li> <li>- wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu;</li> <li>- omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;</li> <li>- dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);</li> <li>- wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych;</li> <li>- ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;</li> <li>- ustala, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.);</li> </ul>
Technika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska;</li> <li>- kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;</li> </ul>
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;</li> </ul>

### RELACJE – kształtowanie postaw społecznych

Przedmiot	Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> <li>- identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;</li> <li>- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;</li> <li>- współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;</li> <li>- dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;</li> <li>- dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;</li> <li>- odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;</li> <li>- ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;</li> <li>- szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;</li> <li>- uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;</li> <li>- wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</li> <li>- wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</li> <li>- naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</li> <li>- przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</li> </ul>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;</li> <li>- identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;</li> <li>- bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</li> </ul>

Przedmiot	Uczeń:
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;</li> <li>- pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;</li> <li>- wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;</li> <li>- wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;</li> <li>- omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;</li> <li>- identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;</li> <li>- wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;</li> <li>- wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;</li> <li>- współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię;</li> <li>- motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);</li> </ul>
WOS	<ul style="list-style-type: none"> <li>- współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;</li> <li>- wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;</li> <li>- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania);</li> <li>- przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku;</li> <li>- wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</li> <li>- rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej;</li> <li>- wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</li> <li>- rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</li> <li>- przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;</li> </ul>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego;</li> </ul>

<b>Przedmiot</b>	<b>Uczeń:</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;</li> </ul>
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</li> </ul>
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych;</li> <li>- rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiediane i pisane słowa;</li> <li>- kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego;</li> <li>- bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;</li> </ul>

### **KULTURA – wartości, normy i wzory zachowań**

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
	<b>Uczeń:</b>
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;</li> <li>- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;</li> <li>- określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;</li> <li>- odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób;</li> <li>- odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;</li> </ul>
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;</li> <li>- rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się</li> </ul>

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
	<p><b>Uczeń:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- tymi wartościami;</li> <li>- kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;</li> <li>- rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;</li> <li>- rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;</li> <li>- rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;</li> <li>- rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudze własności intelektualnej;</li> <li>- kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;</li> <li>- jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;</li> </ul>
Historia	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;</li> </ul>
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</li> <li>- zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</li> <li>- zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;</li> <li>- uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);</li> <li>- angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;</li> <li>- uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;</li> <li>- stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;</li> </ul>



<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
Plastyka	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);</li> <li>- zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;</li> </ul>
WOS	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady;</li> <li>- podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego;</li> <li>- wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym;</li> <li>- uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską, europejską);</li> <li>- rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom;</li> <li>- planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;</li> </ul>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;</li> </ul>
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> <li>- łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;</li> <li>- przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania;</li> <li>- rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej;</li> <li>- ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej);</li> <li>- kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią;</li> </ul>

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;</li> <li>- przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;</li> </ul>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją;</li> <li>- postępuje etycznie w pracy z informacjami;</li> </ul>
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;</li> </ul>

### **BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych**

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
Edukacja wczesnoszkolna	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu;</li> <li>- rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;</li> <li>- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku;</li> <li>- ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania</li> <li>- się człowieka w takich sytuacjach;</li> <li>- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety;</li> <li>- rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających</li> </ul>

Przedmiot	Wymagania szczegółowe <i>Uczeń:</i>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> <li>z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;</li> <li>- rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet;</li> <li>- przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;</li> <li>- posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy;</li> <li>- uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;</li> <li>- wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich;</li> <li>- stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami;</li> <li>- ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;</li> </ul>
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> <li>- omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;</li> <li>- omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej;</li> <li>- wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego;</li> <li>- wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im;</li> <li>- wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;</li> </ul>
Technika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego;</li> <li>- analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy;</li> <li>- umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);</li> </ul>
WOS	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;</li> <li>- przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować;</li> <li>- wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw;</li> <li>- przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa</li> </ul>

<b>Przedmiot</b>	<b>Wymagania szczegółowe</b>
	<i>Uczeń:</i> w kontakcie z tymi służbami;
Edukacja dla bezpieczeństwa	- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); - wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
Wychowanie do życia w rodzinie	- świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;

## EWALACJA PROGRAMU

### Procedura ewaluacyjna obejmuje:

- 1) obserwację działań wychowawczych nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły,
- 2) rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami,
- 3) analizę problemów zgłaszanych pedagogowi lub psychologowi,
- 4) badania ankietowe skierowane do uczniów i rodziców,
- 5) analizę sprawozdań półrocznych i rocznych wychowawców, psychologa i pedagoga, pielęgniarki,
- 6) formułowanie wniosków i rekomendacji,
- 7) analiza i wnioski z dotychczasowych doświadczeń pracy edukacyjnej i wychowawczej szczególnie w okresie trwającej pandemii i po jej zakończeniu,
- 8) modyfikację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.